

MAKROØkonomi

Kapitel 11 – Arbejdsmarkedet og SE-SU kurven

Vejledende besvarelse

Opgave 1

Antag at konkurrenten på varemarkedet er sådan, at virksomhedernes markup 10 procent ($\alpha = 0,1$). Antag endvidere, at lønrelationen (LR-kurven) på langt sigt (jf. ligning 9 i kapitel 11) i simplificeret form kan skrives som $W = P \cdot (1 - u)$ – idet vi her ser bort fra fleksibiliteten på arbejdsmarkedet.

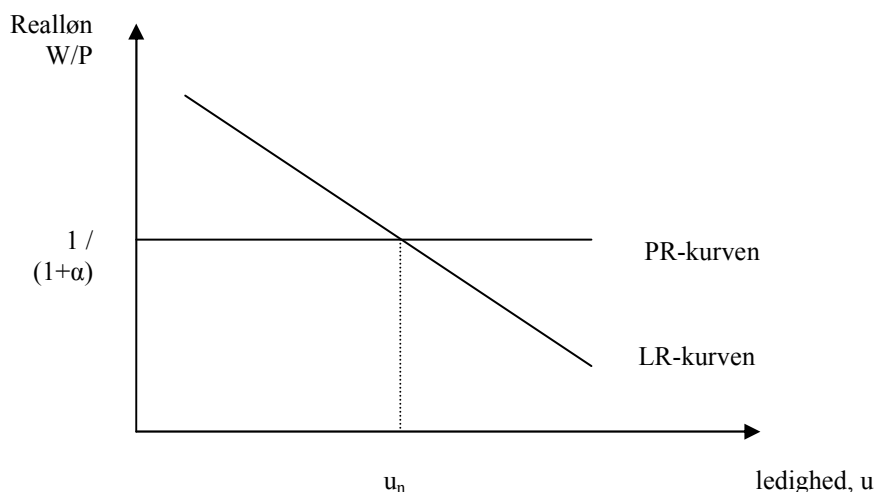
- a. Skitser denne langsigtede model i et LR-PR diagram og forklar henholdsvis LR-kurven og PR-kurven

LR-kurven:

I et diagram med reallønnen (W/P) op af akse og ledighedsprocenten (u) ud af akse har LR-kurven en negativ hældning idet jo lavere arbejdsløshed jo højere reallønskrav fra fagforeningerne (ved uændret fleksibilitet på arbejdsmarkedet).

PR-kurven:

I det samme diagram med reallønnen (W/P) op af akse og ledighedsprocenten (u) ud af akse er PR-kurven en vandret kurve, virksomhedernes prisfastsættelse i forhold til lønnen ikke afhænger af ledigheden men alene af den konkurrence, virksomhederne er i på færdigvaremarkedet, det vil sige deres markup α .

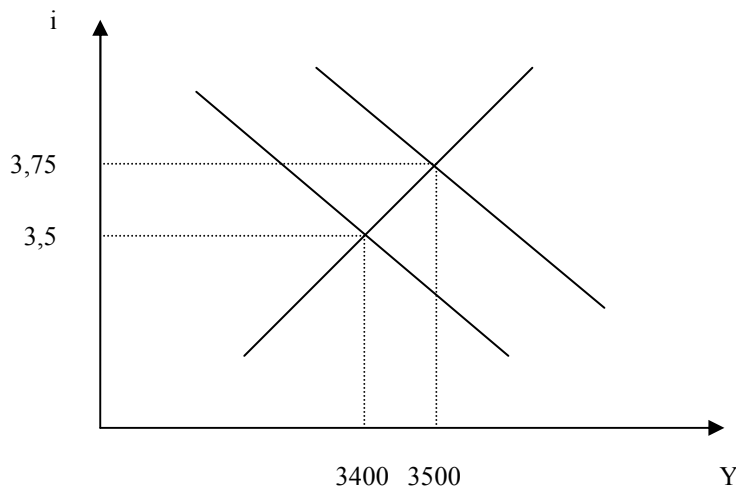
- b. Hvad er det, der kendetegner en langsigtet ligevægt?

Det er, at det faktiske prisniveau P svarer til det forventede prisniveau P^e . Der er således ikke nogen, der har gættet forkert og dermed ikke noget pres for yderlige ændringer.

- c. Hvor stor er reallønnen (W/P) i dette tilfælde med $\alpha = 0,1$?

Reallønnen kan bestemmes alene ud fra PR-kurven, idet

$$W/P = 1 / (1 + \alpha) = 1 / (1 + 0,1) = \underline{0,9091}$$

- d. Hvor stor er den naturlige ledighed u_n ?

Den naturlige ledighed beregnes ud fra skæringen mellem LR- og PR-kurverne som skitseret i spørgsmål a.

Vi således

LR-kurven:

$$W/P = 1 - u$$

PR-kurven:

$$W/P = 1 / (1 + \alpha)$$

Ligevægt på arbejdsmarkedet (det vil sige, at ledigheden u svarer til den strukturelle ledighed u_n , idet u_n netop er ledigheden, når der er ligevægt på arbejdsmarkedet):

$$1 - u_n = 1 / (1 + \alpha) \Leftrightarrow$$

$$u_n = 1 - 1 / (1 + \alpha) = 1 - 0,9091 = 0,091 = \underline{9,1\%}$$

Den strukturelle ledighed er således 9,1 procent.

- e. Øget konkurrence som følge af stigende globalisering medfører nu, at virksomhederne må reducere deres markup til 5 procent. Beregn, hvordan det påvirker reallønnen og den naturlige ledighed, vi fandt i spørgsmål b og c, illustrer grafisk og forklar resultaterne med ord.

Vi nu, at:

PR-kurven:

$$W/P = 1 / (1 + \alpha) = 1 / (1 + 0,05) = \underline{0,9524}$$

Den stigende konkurrence betyder således en stigende realløn.

LR-kurven:

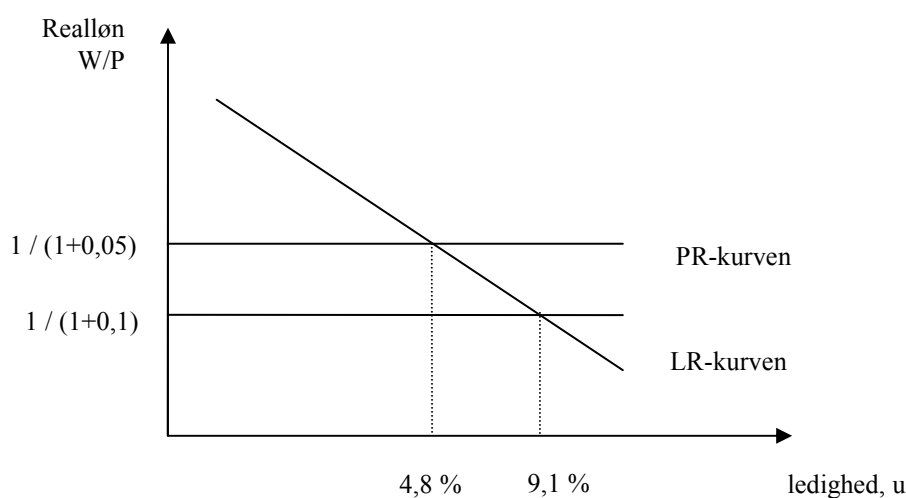
$$W/P = 1 - u$$

Ligevægt på arbejdsmarkedet:

$$1 - u_n = 1 / (1 + \alpha) \Leftrightarrow$$

$$u_n = 1 - 1 / (1 + \alpha) = 1 - 0,9524 = 0,048 = \underline{4,8 \%}$$

Den stigende konkurrence betyder således samtidigt et fald i den strukturelle ledighed til 4,8 procent.

Den øgede globalisering og dermed øgede konkurrence betyder således, at virksomhederne for et givet lønniveau vil sætte priserne lavere end før. Set fra et lønmodtagersynspunkt betyder det en stigende realløn fra 0,9091 til 0,9524.

Da lønmodtagernes lønkrav er stigende ved faldende ledighed betyder den stigende realløn, at ledigheden i ligevægt – den strukturelle ligevægt u_n – er faldende fra 9,1 % til 4,8 % som følge af den øgede konkurrence.

Opgave 2

- a. Beskriv med ord eller pilediagram med udgangspunkt i et faldende prisniveau, hvorfor SE-kurven har en negativ hældning
- i en lukket økonomi

$P \downarrow \Rightarrow M/P \uparrow \Rightarrow i \downarrow \Rightarrow I \uparrow \Rightarrow Y \uparrow$. Altså medfører et faldende prisniveau en stigende real pengemængde der presser renten ned og dermed investeringerne og nationalindkomsten op.

- i en åben økonomi

$P \downarrow \Rightarrow \varepsilon = e \cdot P^u / P \uparrow \Rightarrow NX \uparrow \Rightarrow Y \uparrow$. Altså medfører et faldende prisniveau en stigende real valutakurs svarende til en forbedret konkurrenceevne der øger nettoeksporten og dermed nationalindkomsten.

- b. Beskriv med ord eller pilediagram med udgangspunkt i en stigende nationalindkomst, hvorfor SU-kurven har en positiv hældning

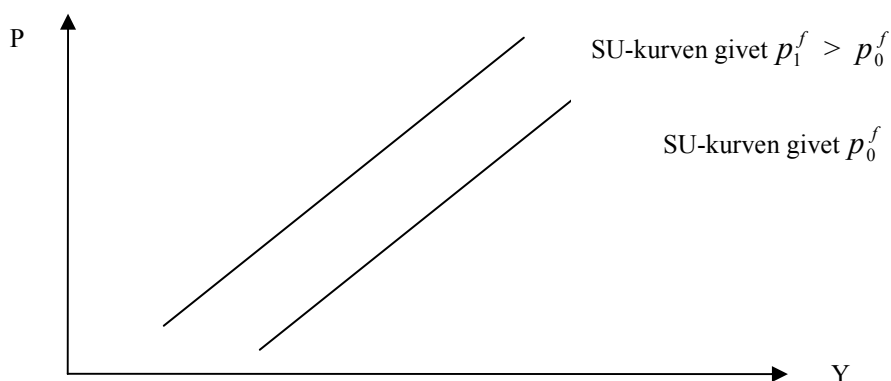
$$Y \uparrow \Rightarrow u \downarrow \Rightarrow W \uparrow \Rightarrow P \uparrow$$

En stigende nationalindkomst medfører faldende ledighed og dermed et stigende lønpres, som virksomhederne vælter oven i færdigvarepriserne. SU-kurven har således en positiv hældning

- c. Langs SU-kurven er det forventede prisniveau P^f givet (konstant). Hvad sker der med SU-kurven, hvis det forventede prisniveau stiger med fx 3 procentpoint?

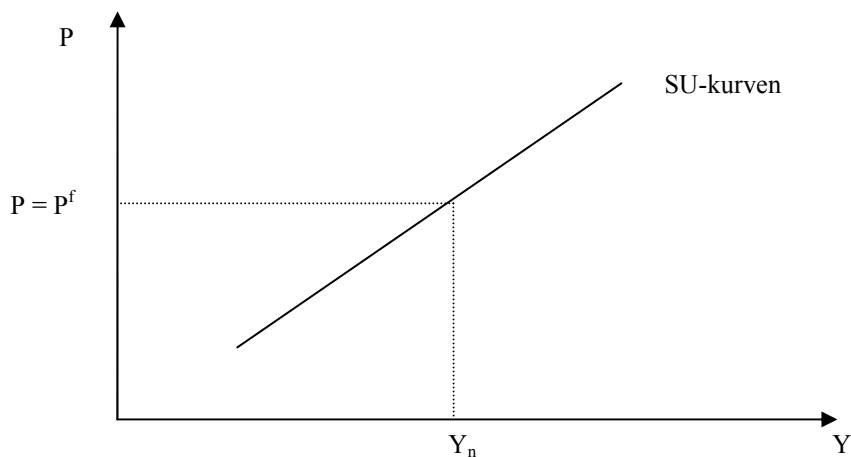
Såfremt det forventede prisniveau P^f stiger, betyder det, at lønmodtagernes lønkrav stiger. Da virksomhederne lægger de øgede lønninger oveni priserne betyder et stigende prisniveau P ved uændret nationalindkomst Y .

En stigning i det forventede prisniveau medfører således, at SU-kurven forskydes opad jf. nedenstående figur.

- d. Hvor langs SU-kurven er det faktiske prisniveau lig med det forventede prisniveau?

Det er det der, hvor ledigheden svarer til den strukturelle ledighed u_n og nationalindkomsten svarer til den potentielle nationalindkomst Y_n . Det er illustreret i nedenstående figur.

e. Hvorledes vil en øget fleksibilitet på arbejdsmarkedet påvirke SU-kurven?

En øget fleksibilitet på arbejdsmarkedet θ (et fald i θ) betyder, at det reelle arbejdsudbud i forhold til det konkrete job er større. Det betyder lavere lønpres. Det mindre lønpres betyder, at virksomhederne reducerer prisniveauet ved uændret nationalindkomst Y .

En større fleksibilitet på arbejdsmarkedet betyder således at SU-kurven forskydes nedad, som illustreret i nedenstående figur.

